

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 13.9.2006
COM(2006) 502 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Κάνοντας τη γνώση πράξη: Μια στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης για την ΕΕ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Κάνοντας τη γνώση πράξη: Μια στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης για την ΕΕ

1. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Σε μια εντυπωσιακά σύντομη χρονική περίοδο, η οικονομική παγκοσμιοποίηση άλλαξε την παγκόσμια οικονομική τάξη, παρέχοντας νέες ευκαιρίες και νέες προκλήσεις. Σ' αυτή τη νέα οικονομική τάξη, η Ευρώπη δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστική εκτός εάν καταστεί πιο εφευρετική και πιο εύκαμπτη, έτσι ώστε να αντιδρά πιο αποτελεσματικά στις ανάγκες και τις προτιμήσεις των καταναλωτών και να καινοτομεί περισσότερο.

Οι πολίτες της Ευρώπης ανησυχούν για σημαντικά θέματα που ποικίλλουν από την κλιματική μεταβολή και την ελάττωση των μη ανανεώσιμων πόρων έως τις δημογραφικές μεταβολές και τις αναφαινόμενες ανάγκες ασφάλειας, τα οποία απαιτούν συλλογική δράση για να προστατευθεί ο ευρωπαϊκός τρόπος της ζωής που συνδυάζει την οικονομική ευημερία με την αλληλεγγύη. Αυτές οι θεμιτές ανησυχίες πρέπει να αποτελέσουν την ευκαιρία να ενισχυθεί η οικονομική **ανταγωνιστικότητα** της Ευρώπης παγκοσμίως. Όσο γρηγορότερα μπορεί να αντιδράσει, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα επιτυχίας και η προοπτική να χρησιμεύσει η προσέγγισή της ως παγκόσμιο πρότυπο. Από την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της οικο-καινοτομίας μέχρι τη βελτίωση της προσωπικής ευεξίας μέσω της παροχής ευφύστερης υποδομής, η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι η καινοτομία υπό την ευρεία έννοια είναι μία από τις κύριες απαντήσεις στις υλικές ανησυχίες των πολιτών για το μέλλον τους.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει εξαιρετικό δυναμικό καινοτομίας. Η Ευρώπη έχει μια από μακρού υφιστάμενη παράδοση σημαντικών εφευρέσεων. Διαθέτει έναν πλούτο δημιουργικών ανθρώπων και μπορεί να οικοδομήσει στην πολιτιστική ποικιλομορφία της. Έχει θέσει τις βάσεις για μία από τις μεγαλύτερες ενιαίες αγορές στον κόσμο, όπου τα καινοτόμα προϊόντα και οι υπηρεσίες μπορούν να κυκλοφορήσουν στο εμπόριο σε ευρεία κλίμακα. Έχει επίσης παράδοση ισχυρού και υπεύθυνου δημόσιου τομέα, ο οποίος πρέπει να αξιοποιηθεί.

Έχουν ήδη ληφθεί πολλά σημαντικά μέτρα για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας της ΕΕ. Η **στρατηγική της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση**¹ που προωθήθηκε το 2005 προβλέπει μια περιεκτική σειρά πολιτικών και μεταρρυθμίσεων με σκοπό να καταστεί το ρυθμιστικό και οικονομικό πλαίσιο της Ευρώπης πιο φιλικό για την καινοτομία. Αυτό περιλαμβάνει τον κρίσιμο στόχο να αυξηθούν οι δαπάνες για την έρευνα και την ανάπτυξη στο 3% του ΑΕΠ. Η συμφωνία για το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο, που συμπεριλαμβάνει πολιτική συνοχής, το 7^ο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και ανάπτυξης και το πρόγραμμα πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία προβλέπουν σημαντικά χρηματοδοτικά κονδύλια για την καινοτομία. Η **ανακοίνωση της Επιτροπής "περισσότερη**

¹ "Κοινές δράσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση: Το κοινοτικό πρόγραμμα της Λισσαβόνας", COM (2005) 330 της 20.7.2005.

έρευνα και καινοτομία"² του Οκτωβρίου 2005 καθορίζει ένα πρόγραμμα 19 τομέων δράσης τόσο για την Κοινότητα όσο και για τα κράτη μέλη, στους οποίους ασκείται δράση σύμφωνα με το πρόγραμμα.

Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν δράση υπέρ της καινοτομίας στα πλαίσια των **εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης**, που βασίζονται στις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Το Διάγραμμα Τάσεων για την Καινοτομία στην Ευρώπη³ έχει δώσει σαφή εικόνα της επίδοσής μας στην καινοτομία και των εθνικών συστημάτων καινοτομίας των κρατών μελών της ΕΕ με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους. Επιτρέπει την εκ του πλησίον παρακολούθηση της προόδου.

Παρά το ότι ήδη η πολιτική εστιάζεται σε μεγάλο βαθμό στην καινοτομία, οι αδυναμίες της ΕΕ δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς και η οικονομία της δεν έχει ακόμη καταστεί η καινοτόμος από κάθε άποψη οικονομία που πρέπει να είναι. Η έκθεση "Δημιουργώντας μια καινοτόμο Ευρώπη"⁴ προσδιόρισε τους κύριους λόγους για τους οποίους το εν λόγω δυναμικό δεν έτυχε πλήρους εκμετάλλευσης μέχρι σήμερα και καλεί για επείγουσα δράση "πριν να είναι πολύ αργά". Προσδιόρισε την **ανάγκη να καταστεί το επιχειρηματικό περιβάλλον πιο φιλικό στην καινοτομία** ως μέριμνα καίριας σημασίας.

Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι αυτό που απαιτείται ακόμη περισσότερο είναι να γίνει η Ευρώπη **κοινωνία πραγματικά βασισμένη στη γνώση και φιλική στην καινοτομία** – στην οποία το κοινό δεν θα φοβάται την καινοτομία αλλά θα την καλωσορίζει, δεν θα νιώθει να παρακωλύεται από αυτήν αλλά θα ενθαρρύνεται, και στην οποία η καινοτομία θα αποτελεί μέρος του πυρήνα των κοινωνιακών αξιών και θα θεωρείται ότι λειτουργεί προς όφελος όλων των πολιτών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της άνοιξης κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει "μία **ευρείας βάσης στρατηγική καινοτομίας για την Ευρώπη** η οποία να μετατρέπει τις επενδύσεις στη γνώση σε προϊόντα και υπηρεσίες".

Αυτή η ανακοίνωση πλαισίου παρουσιάζει μια τέτοια στρατηγική, ιδιαίτερα απαντώντας στις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση Aho. Παρουσιάζει ένα πλαίσιο για την προώθηση της καινοτομίας υπεισερχόμενη σε διάφορους τομείς της πολιτικής που έχουν σχέση με την καινοτομία. Προορίζεται για να πλαισιώσει τις συζητήσεις πολιτικής σχετικά με την καινοτομία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Περιγράφει τις σημαντικότερες προγραμματισμένες ή υπό εφαρμογή πρωτοβουλίες, προσδιορίζει νέους τομείς δράσης, και συγκεκριμένα εισάγει μια πιο επικεντρωμένη στρατηγική για να διευκολύνει τη δημιουργία και την εμπορία νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών σε υποσχόμενους τομείς – "πρωτοπόροι αγορές". Για να εφαρμόσει αυτή την ευρεία ατζέντα, η ανακοίνωση δεν προτείνει να δημιουργήσει νέες δομές, αλλά αντ' αυτού στηρίζεται στο υπάρχον νομικό και θεσμικό πλαίσιο της ανανεωμένης σύμπραξης της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία έχει ήδη καθιερώσει μια πολιτική πλατφόρμα για τη σύμπραξη μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

² "Περισσότερη έρευνα και καινοτομία – Επένδυση για την ανάπτυξη και την απασχόληση: Μια κοινή προσέγγιση" - COM(2005) 488 της 12.10.2005.

³ Το Διάγραμμα Τάσεων - Πολιτική για την Καινοτομία στην ΕΕ - βλέπε <http://trendchart.cordis.lu/>

⁴ "Δημιουργώντας μια καινοτόμο Ευρώπη": έκθεση της ανεξάρτητης ομάδας εμπειρογνομόνων σχετικά με την Ε&Α και την καινοτομία που διορίστηκε μετά τη Σύνοδο Κορυφής του Hampton Court και που προεδρεύεται από τον κ. Esko Aho.

Σήμερα η Ευρώπη δεν χρειάζεται νέες δεσμεύσεις· χρειάζεται **πολιτική ηγεσία και αποφασιστική δράση**. Αντί να διατηρούν τις καθιερωμένες δομές, που έχουν αποδειχθεί ανίκανες να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του 21ου αιώνα, τα κράτη μέλη πρέπει να είναι έτοιμα να επενδύσουν στην πρόγνωση και την πλαισίωση των διαρθρωτικών αλλαγών. Αυτό απαιτεί ιδιαίτερα μια αναδιανομή των πόρων στην εκπαίδευση, στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), στην έρευνα και στη δημιουργία υψηλής αξίας απασχόλησης και ανάπτυξης. Το νέο οικονομικό πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013 είναι ένα πρώτο βήμα σ' αυτή την κατεύθυνση. Η ίδια αλλαγή των προτεραιοτήτων πρέπει να εξεταστεί σε εθνικά επίπεδα.

Η ΕΕ μπορεί να καταστεί καινοτόμος από κάθε άποψη μόνον εάν συμμετέχουν όλοι οι παράγοντες και ιδίως εάν υπάρχει ζήτηση στην αγορά για καινοτόμα προϊόντα. Αυτή η ευρεία στρατηγική πρέπει να δεσμεύει όλα τα μέρη - επιχείρηση, δημόσιος τομέας και καταναλωτές. Αυτό απαιτείται διότι η διαδικασία της καινοτομίας περιλαμβάνει όχι μόνο τον επιχειρηματικό τομέα, αλλά και τις δημόσιες αρχές σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τα συνδικάτα και τους καταναλωτές. Μια τόσο ευρεία συνεργασία για την καινοτομία θα δημιουργήσει έναν ενάρετο κύκλο, στον οποίο η προσφορά νέων ιδεών και η ζήτηση νέων λύσεων θα ωθούν και θα έλκουν την καινοτομία. Η καινοτομία εξαρτάται από μια ισχυρή ζήτηση από τους καταναλωτές και τους πολίτες για νέα και καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Επομένως, εκτός από τη δημιουργία βέλτιστου πλαισίου και δυνατοτήτων για την καινοτομία, πρέπει να υπάρξει μια αγορά φιλική για την καινοτομία και ζήτηση για αποτελέσματα. Αυτό, ειδικότερα απαιτεί την εμπιστοσύνη του καταναλωτή και την πεποίθηση σ' αυτά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες ειδικά για την (αποδείξιμη) ασφάλειά τους. Η εμπιστοσύνη των καταναλωτών σε άγνωστα προϊόντα και υπηρεσίες εξαρτάται εν μέρει από τη γνώση ότι υπάρχουν ισχυρά συστήματα προστασίας των καταναλωτών. Οι αγορές στις οποίες η εμπιστοσύνη των καταναλωτών είναι υψηλή είναι επίσης ευκολότερα προσπελάσιμες για τους νεοεισερχόμενους με καινοτόμα προϊόντα.

Όλες οι μορφές καινοτομίας πρέπει να προωθηθούν, γιατί η καινοτομία εμφανίζεται με πολλές μορφές εκτός από την τεχνολογική καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της οργανωτικής καινοτομίας και της καινοτομίας στις υπηρεσίες. Σ' αυτό το πλαίσιο, ενώ ο αυξανόμενος ανταγωνισμός αποτελεί το αποδοτικότερο μέσο για να ενθαρρυνθεί η καινοτομία, τα πολιτικά μέτρα και οι μηχανισμοί υποστήριξης της καινοτομίας ενδέχεται να έχουν επίσης σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν.

Η σημασία μιας ακόμα πιο ευρείας στρατηγικής μπορεί να φανεί από την πρόκληση του στόχου Ε&Α 3% της ΕΕ. Έχουν ληφθούν ήδη σημαντικά μέτρα από τα κράτη μέλη και την Κοινότητα για την επίτευξη του στόχου δημόσιας χρηματοδότησης 1% του ΑΕΠ μέχρι το 2010. Η συμβολή του ιδιωτικού τομέα εξαρτάται όχι μόνο από αυτό, αλλά και από την εξασφάλιση ευνοϊκών προοπτικών για μια επιστροφή στις επενδύσεις Ε&Α στην Ευρώπη. Αυτό εξαρτάται στη συνέχεια από τη ζήτηση για καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, τη δυνατότητα διάθεσης ανθρώπων με τις απαραίτητες δεξιότητες και τη φιλοδοξία να παράσχουν αυτά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες στην αγορά, και ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που να τους επιτρέπει να εγκατασταθούν γρήγορα στην εσωτερική αγορά.

2. ΚΑΘΙΣΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΕ ΠΙΟ ΦΙΛΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Ένας λόγος για τον οποίο το δυναμικό καινοτομίας της ΕΕ δεν έχει χρησιμοποιηθεί πλήρως μέχρι τώρα έγκειται στις ανεπάρκειες των συνθηκών πλαισίου που εξακολουθούν να υπάρχουν και στην επίμονη υποτίμηση της καινοτομίας ως σημαντικής αξίας για την

κοινωνία. Πρόκειται για τομέα στον οποίο οι δημόσιες αρχές όλων των επιπέδων μπορούν και πρέπει να ενεργήσουν πολύ γρήγορα. Η υπερνίκηση αυτών των εμποδίων θα μας επέτρεπε να κάνουμε ένα αποφασιστικό βήμα προς τη δημιουργία ενός πραγματικού ευρωπαϊκού χώρου καινοτομίας.

2.1. Η εκπαίδευση είναι προϋπόθεση

Πρώτα απ' όλα, χωρίς την **εκπαίδευση** στον πυρήνα της πολιτικής, η καινοτομία θα παραμείνει αστήρικτη. Πρέπει να προωθήσει το ταλέντο και τη δημιουργικότητα από ένα αρχικό στάδιο. Στην ανακοίνωσή της της 10ης Νοεμβρίου 2005⁵ η Επιτροπή έχει προσδιορίσει ήδη τις βασικές ικανότητες που είναι απαραίτητες για τη διαβίωση και την εργασία σε μια σύγχρονη κοινωνία προσανατολισμένη στην καινοτομία. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται επιχειρηματικές δεξιότητες υπό την ευρύτερη έννοια, καθώς και βασική εκπαίδευση, επιστημονικές και μαθηματικές ικανότητες, γλώσσες, ικανότητες μάθησης και τις κοινωνικές και πολιτιστικές ικανότητες. Περιλαμβάνεται επίσης η ψηφιακή βασική εκπαίδευση, η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μια ευρύτερη καθιέρωση των ΤΠΕ και της δυνατότητας καινοτομίας της. Μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού η Επιτροπή θα βοηθήσει να διευκολυνθεί ο εκσυγχρονισμός και η αναδιάρθρωση των εκπαιδευτικών συστημάτων έτσι ώστε παρέχουν αυτές τις βασικές ικανότητες.

Η έλλειψη κατάλληλων δεξιοτήτων, ειδικότερα στον τομέα της επιστήμης, της εφαρμοσμένης μηχανικής και των ΤΠΕ έχει προσδιοριστεί ως σημαντική πρόκληση. Σύμφωνα με δεδομένα της EUROSTAT όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό στην επιστήμη και τη μηχανική, η ΕΕ πέτυχε πρόσφατα αύξηση του απόλυτου αριθμού πτυχιούχων μαθηματικών, επιστημών και τεχνολογίας⁶, αλλά το συνολικό μερίδιο των πτυχιούχων στις επιστήμες και τους κλάδους της μηχανικής εξακολουθεί να μειώνεται, επιδεινώνοντας μια δυσμενή διάρθρωση ηλικιών σ' αυτές τις επιστήμες σε ορισμένες χώρες και διακινδυνεύοντας την υπονόμευση της μελλοντικής ικανότητας της Ευρώπης να καινοτομεί. Αυτό αποτελεί πρόβλημα όχι μόνο για την πλειονότητα των νέων κρατών μελών, αλλά και για τα παλαιότερα κράτη μέλη όπως η Αυστρία, η Γερμανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες και η Πορτογαλία (παρά τη μικρή βελτίωση στους απόλυτους αριθμούς πτυχιούχων επιστήμης και εφαρμοσμένης μηχανικής κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών).

Τα **εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών μελών** πρέπει να εξασφαλίζουν ότι διατίθενται βασικές δεξιότητες σε ικανοποιητικό βαθμό για την υποστήριξη της καινοτομίας. Η εκπαίδευση πρέπει να εκσυγχρονίζεται. Όπως συμφωνήθηκε ήδη στα πλαίσια των ολοκληρωμένων κατευθυντηρίων γραμμών για την ανάπτυξη και την απασχόληση, τα κράτη μέλη καλούνται να θέσουν, ως θέμα προτεραιότητας, φιλόδοξους στόχους στα εθνικά προγράμματά τους μεταρρύθμισης που αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες σ' αυτούς τους τομείς.

Η **κινητικότητα των ερευνητών**, τόσο γεωγραφική όσο και μεταξύ τομέων πρέπει να ενισχυθεί. Από άποψη απόκτησης νέων γνώσεων και δεξιοτήτων και εύρεσης των νέων εφαρμογών, είναι ουσιώδους σημασίας τόσο η διεθνής κινητικότητα όσο και η κινητικότητα σε επίπεδο δομών μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου και της βιομηχανίας. Σύμφωνα με τα παραπάνω, η εφαρμογή μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής που αναπτύχθηκε τόσο από την Κοινότητα όσο και από τα κράτη μέλη για τη δημιουργία μιας ανοικτής, ενιαίας, και

⁵ Πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή - COM(2005) 548.

⁶ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής SEC(2006) 639, σ. 19, <http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/progressreport06.pdf>

ανταγωνιστικής αγοράς εργασίας για τους ερευνητές, με ελκυστικές προοπτικές σταδιοδρομίας, είναι επομένως ύψιστης σπουδαιότητας. Και οι δύο πλευρές πρέπει να διαδραματίσουν τους ρόλους τους στην εφαρμογή της, κυρίως για να εξασφαλίσουν ότι οι ερευνητές που εγκαταλείπουν έναν τομέα ή μια χώρα για μια προσωρινά ελκυστικότερη σταδιοδρομία δεν χάνονται για πάντα.

2.2. Χρησιμοποίηση του δυναμικού της εσωτερικής αγοράς

Τα εμπόδια εμμένουν στην εσωτερική αγορά. Εξακολουθούν να παρακωλύουν την κινητικότητα, στερώντας τις επιχειρήσεις από την απαραίτητη κλίμακα για την κεφαλαιοποίηση των επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία και με αυτόν τον τρόπο παρακωλύοντας το δυναμικό καινοτομίας της ΕΕ. Αυτά τα εμπόδια έχουν επιπτώσεις όχι μόνο στα αγαθά και τις υπηρεσίες, και στους καταναλωτές που επιδιώκουν την πρόσβαση σ' αυτά, αλλά και την κινητικότητα των εργαζομένων και τη δυνατότητα διάθεσης του κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου. Για να δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός χώρος καινοτομίας, πρέπει να αρθούν αυτά τα εμπόδια. Αυτό θα αύξανε επίσης το επίπεδο ανταγωνισμού - το κύριο ερέθισμα για την καινοτομία.

Η Επιτροπή διεξάγει αυτήν την περίοδο **επισκόπηση της εσωτερικής αγοράς** με σκοπό τον καθορισμό συγκεκριμένων προτεραιοτήτων για τις μελλοντικές πολιτικές. Η επισκόπηση θα συμβάλει ώστε να καταστεί η εσωτερική αγορά πιο φιλική στην καινοτομία.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στον **τομέα των υπηρεσιών**. Αυτός προσφέρει σημαντική και ανεπαρκώς αξιοποιημένη ευκαιρία για καινοτομία⁷. Ο τομέας των υπηρεσιών όχι μόνο αντιστοιχεί σε περισσότερο από τα δύο τρίτα του ΑΕΠ και της απασχόλησης, αλλά παρουσιάζει επίσης πολλές πιθανότητες συνέργειας με τη βιομηχανική καινοτομία. Δεδομένου ότι μεγάλο μέρος της καινοτομίας του τομέα των υπηρεσιών συνδέεται αρχικά με το επιχειρησιακό πρότυπο παρά με την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, είναι συχνά σχετικά προσιτή στις λιγότερο αναπτυγμένες τεχνολογικά περιοχές. Η έναρξη της ισχύος της οδηγίας για τις υπηρεσίες θα είναι σημαντικό βήμα προς τη δημιουργία μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς για υπηρεσίες που προσθέτουν ισχυρό ερέθισμα για την καινοτομία. Για να χρησιμοποιηθεί πλήρως το δυναμικό καινοτομίας του τομέα των υπηρεσιών, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην πρόσβαση στη χρηματοδότηση και τη διαχείριση της καινοτομίας από τις ΜΜΕ. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Europe INNOVA, η Επιτροπή θα αναπτύξει μια πιο προδραστική προσέγγιση στη δημιουργία και την υποστήριξη νέων καινοτόμων ΜΜΕ στον τομέα των υπηρεσιών. Ιδιαίτερα, θα υποστηρίξει αποτελεσματικότερους δεσμούς μεταξύ πανεπιστημίων, επιχειρήσεων και οικονομίας, που να καταλήξουν στη δημιουργία μιας πανευρωπαϊκής πλατφόρμας επώασης σ' αυτό τον τομέα.

Είναι επίσης κρίσιμης σημασίας να δημιουργηθούν συνθήκες που να μπορούν να αποδώσουν οφέλη στις επιχειρήσεις της ΕΕ παγκοσμίως, σε όλες τις αγορές όπου οι ευρωπαϊκές εξαγωγές και επενδύσεις αυτήν την περίοδο έχουν χαμηλές επιδόσεις, όπως στην Ασία. Οι **ανοικτές αγορές σε όλο τον κόσμο** είναι επομένως σημαντικές για την ενθάρρυνση της καινοτομίας στην ΕΕ. Επιπλέον, η προώθηση παγκοσμίως των κανόνων και των προτύπων της ΕΕ και των καινοτόμων πρωτοβουλιών μπορεί να δώσει ένα αποφασιστικό πλεονέκτημα πρώτων μετακινούμενων στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις στο πνεύμα της πρωτοβουλίας της πρωτοποριακής αγοράς που παρουσιάζεται κατωτέρω.

⁷ Ένα έγγραφο εργασίας για την "Καινοτομία στις υπηρεσίες" θα παρουσιαστεί τον Νοέμβριο του 2006.

2.3. Ενίσχυση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος και εξασφάλιση ενός αποτελεσματικού πλαισίου ΔΠΠ

Η καινοτομία απαιτεί ένα ρυθμιστικό περιβάλλον που είναι να προβλέψιμο, να προσαρμόζει και ακόμη να ενθαρρύνει νέες εξελίξεις στα αγαθά και τις υπηρεσίες, να προστατεύει την πνευματική ιδιοκτησία και να παρέχει ανοικτά, διαλειτουργικά πρότυπα. Έχει ήδη σημειωθεί πρόοδος στη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου⁸ τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η μείωση του διοικητικού κόστους της ρύθμισης που εφαρμόζεται στις επιχειρήσεις θα είναι σημαντική συμβολή στις δραστηριότητες καινοτομίας. Ταυτόχρονα, το ρυθμιστικό περιβάλλον πρέπει επίσης να ενισχύσει **την εμπιστοσύνη των καταναλωτών διασφαλίζοντας ότι τα μέτρα προστασίας** που υπάρχουν εφαρμόζονται πραγματικά στα καινοτόμα προϊόντα με τον ίδιο τρόπο όπως και στα ήδη υπάρχοντα προϊόντα.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου της ρύθμισης σχετικά με την καινοτομία πρέπει να ενισχυθεί. Η ρύθμιση πρέπει να είναι προβλέψιμη, εύκαμπτη, απλή και αποτελεσματική. Οι ρυθμίσεις που εστιάζονται στον πολιτικό στόχο μάλλον, παρά στην τεχνική λύση μέσω της οποίας αυτός επιτυγχάνεται, αφήνουν περιθώριο για καινοτόμους λύσεις. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να ενθαρρύνει τη νομοθεσία αυτού του τύπου, όπως έπραξε και για τη ρύθμιση περί προϊόντων μέσω της "νέας προσέγγισης" της. Επιπλέον, θα ενθαρρύνει την έγκαιρη θέσπιση φιλόδοξων προτύπων που να εστιάζονται στην απόδοση παρά την τεχνολογία.

Η Επιτροπή θα ενεργήσει για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου της **ευρωπαϊκής τυποποίησης**. Ειδικότερα, θα επιδιώξει να επιταχύνει τη θέσπιση ανοικτών, διαλειτουργικών προτύπων και να εντάξει καλύτερα τις ΜΜΕ και τους καταναλωτές στην διαδικασία θέσπισης προτύπων. Στους ταχέως εξελισσόμενους τομείς της τεχνολογίας, όπως οι ΤΠΕ, οι προδιαγραφές για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις μπορούν εύκολα να καταστούν de facto βιομηχανικά πρότυπα. Στην περίπτωση αυτή, είναι σημαντικό να μην παρακωλύουν την πρόσβαση στην αγορά. Περαιτέρω, όπως καταδεικνύεται στον τομέα της κινητής επικοινωνίας, ο ταχύς καθορισμός ανοικτών, διαλειτουργικών προτύπων είναι βασικός για την επιτυχία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε παγκόσμια κλίμακα. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τις ευρωπαϊκές οργανώσεις προτύπων και τους βασικούς κοινωνικούς συντελεστές για να επιτύχει αυτό το αποτέλεσμα. Θα φροντίσει ώστε να διευκολύνει η ευρωπαϊκή νομοθεσία τη χρήση τέτοιων προτύπων.

Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι μια άλλη απαραίτητη προϋπόθεση για την καινοτομία. Χωρίς επαρκή προστασία των εφευρέσεων και των δημιουργιών, δεν υπάρχει κίνητρο επένδυσης σ' αυτές. Επιπλέον, η χρήση τους ως πηγή εσόδων από τους δημιουργούς τους μπορεί να παρακωλυθεί. Η καθιέρωση προσιτών διαδικασιών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που να αντισταθμίζουν το κόστος με την ποιότητα και τη νομική βεβαιότητα και να συνοδεύονται από έγκαιρη, οικονομικώς αποδοτική και προβλέψιμη επίλυση της διαφοράς πρέπει να είναι προτεραιότητα, ιδιαίτερα απαραίτητη για τις ΜΜΕ. Η Επιτροπή παραμένει πεπεισμένη ότι η θέσπιση ενός "οικονομικώς αποδοτικού" **κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας** είναι το σημαντικότερο βήμα. Εν τω μεταξύ, για να αρθεί ένα σημαντικό εμπόδιο στην καινοτομία, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή πρέπει από κοινού να καταστήσουν

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή, Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών "Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβόνας: - Στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος"- COM(2005) 535 της 19.10.2005.

το υπάρχον σύστημα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας αποδοτικότερο μέσω της επικύρωσης του πρωτοκόλλου του Λονδίνου και μέσω της προόδου στη συμφωνία για την επίλυση των διαφορών σχετικά με το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, εξασφαλίζοντας τη συμβατότητά τους με το κοινοτικό δίκαιο.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου⁹, και τις δημόσιες διαβουλεύσεις που διεξάχθηκαν από την Επιτροπή σχετικά με τη μελλοντική στρατηγική διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια νέα στρατηγική διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας πριν από το τέλος του 2006. Επί πλέον, θα εκπονήσει μια πιο ευρεία στρατηγική ΔΠΙ για να ενθαρρύνει την κυκλοφορία καινοτόμων ιδεών. Μια τέτοια στρατηγική πρέπει να είναι ολοκληρωμένη και προσιτή. Απαιτείται μεγαλύτερη προσπάθεια για να αυξηθεί η επίγνωση των πρακτικών πτυχών της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας στην κοινότητα της καινοτομίας. Οι προσπάθειες αυτές πρέπει να αποβλέπουν ιδιαίτερα στις ΜΜΕ και στις δημόσιες ερευνητικές οργανώσεις.

Πρέπει να εξεταστεί ειδικά η καταλληλότητα των ήδη υπάρχοντων μηχανισμών ΔΠΙ στον τομέα των υπηρεσιών. Μια ειδική πρόκληση είναι να εξασφαλιστεί η καταλληλότητα των υπάρχοντων μηχανισμών για την έγκριση δικαιωμάτων δημιουργού για τις νέες ψηφιακές υπηρεσίες. Η Επιτροπή διεξάγει μια γενική εξέταση του κεκτημένου πνευματικών δικαιωμάτων με σκοπό την εξασφάλιση ότι τόσο το νομικό πλαίσιο όσο και η εφαρμογή του συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και προτύπων επιχειρήσεων, καθώς και στην επικέντρωση της χρήσης τους στον χρήστη, έτσι ώστε να μπορεί αυτή να προσφερθεί πέραν από τα σύνορα. Ιδιαίτερα, η Επιτροπή προτίθεται να προωθήσει μια πρωτοβουλία σχετικά με την "πληρωμή δικαιωμάτων δημιουργού" πριν από το τέλος του έτους.

Τέλος, η καλύτερη επιβολή του ΔΠΙ στις αλλοδαπές αγορές είναι κρίσιμης σημασίας για την προστασία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και η Επιτροπή θα επικεντρώσει τις προσπάθειές της σε ορισμένες χώρες προτεραιότητας. Περισσότεροι πόροι θα διατεθούν για την υποστήριξη κατόχων δικαιωμάτων δημιουργού, ιδιαίτερα ΜΜΕ, και για την παροχή βοήθειας για συγκεκριμένα προβλήματα ΔΠΙ σε τρίτες χώρες.

2.4. Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ενδιαφερόμενων μερών

Η ιδιότητα του μέλους σύμπραξης είναι σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την επιχείρηση. **Οι συμπράξεις** βοηθούν στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ επιχειρήσεων, έρευνας και πόρων προωθώντας με αυτόν τον τρόπο τις γνώσεις γρηγορότερα στην αγορά. Οι επιτυχείς συμπράξεις προωθούν τον έντονο ανταγωνισμό παράλληλα με τη συνεργασία. Ενισχύουν την παραγωγικότητα, προσελκύουν την επένδυση, προωθούν την έρευνα, ενισχύουν τη βιομηχανική βάση, αναπτύσσουν ειδικά προϊόντα ή υπηρεσίες και καθίστανται εστία για την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Οι παγκόσμιας κλίμακας συμπράξεις προσελκύουν λαμπρά μυαλά που υποστηρίζουν την καινοτομία – Η Silicon Valley είναι το πιο γνωστό παράδειγμα!

Για το λόγο αυτό η "πολιτική των συμπράξεων" έχει γίνει σημαντικό στοιχείο των πολιτικών καινοτομίας των κρατών μελών όπως φαίνεται από τα εθνικά προγράμματα μεταρρύθμισης, και οι πολιτικές των συμπράξεων υποστηρίζονται με κοινοτικά μέσα. Η νέα γενεά των

⁹ Συνεδρίαση του Συμβουλίου για την ανταγωνιστικότητα (Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία και Έρευνα), 29-30 Μαΐου 2006, συμπεράσματα 9334/06 (προσωρινή έκδοση).

ευρωπαϊκών προγραμμάτων περιφερειακής πολιτικής για την περίοδο 2007-2013 προωθεί μια προσέγγιση βασισμένη στις περιφερειακές καινοτόμους συμπράξεις, όχι μόνο στα αναπτυγμένα αστικά κέντρα, αλλά και στις φτωχότερες ή αγροτικές περιοχές. Ακριβώς στο επίπεδο περιφέρειας παρατηρείται αλληλεπίδραση μεταξύ πολλών επιχειρήσεων, ειδικά ΜΜΕ, αλλά και μεταξύ αυτών και των κέντρων μάθησης και τεχνολογίας. Αυτό καθιστά την εγγύτητα έναν βασικό παράγοντα στη διαδικασία της καινοτομίας και αυξάνει την αποτελεσματικότητα της πολιτικής καινοτομίας εάν προσαρμόζεται στις περιφερειακές και τοπικές ανάγκες. Το νέο πλαίσιο κρατικής βοήθειας για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, που εγκρίθηκε από την Επιτροπή πριν από το τέλος του έτους, πρέπει να βοηθήσει τα κράτη μέλη να κατευθύνουν καλύτερα τους προϋπολογισμούς υποστήριξης που διαθέτουν για να προωθούν, μεταξύ άλλων, τις καινοτόμους συμπράξεις.

Συγχρόνως, για να αξιοποιήσει η Ευρώπη στο έπακρο το υπάρχον δυναμικό των συμπράξεων της, πρέπει επίσης να επιτύχει μια κρίσιμη μάζα και έναν στρατηγικό προσανατολισμό **μέσω περισσότερης και καλύτερης διακρατικής ευρωπαϊκής συνεργασίας**, δια μέσου των εθνικών συνόρων. Αυτό αυξάνει την προοπτική της δημιουργίας ευρωπαϊκών συμπράξεων σε παγκόσμιο επίπεδο. Για να υποστηρίξει αυτήν την διαδικασία, η Επιτροπή ειδικότερα θα χαρτογραφήσει τα ισχυρά σημεία των εθνικών και διασυνοριακών συμπράξεων και θα υποκινήσει την πρακτική συνεργασία μεταξύ των περιφερειακών αρχών και των σχετικών οικονομικών παραγόντων ή ενώσεων, που υποστηρίζουν τη συνεργασία μεταξύ των πρωτοβουλιών των συμπράξεων. Τα πρώτα αποτελέσματα αυτής της πρωτοβουλίας θα παρουσιαστούν το φθινόπωρο 2007 σε μια υπουργική διάσκεψη, με σκοπό την επίτευξη μιας κοινής ατζέντας συμπράξεων για την Ευρώπη.

Η οικονομία της γνώσης στηρίζεται στη μεταφορά της γνώσης από εκείνους που την παράγουν σε εκείνους που την χρησιμοποιούν και μπορούν να οικοδομήσουν σ' αυτήν. Η μεταφορά της γνώσης μεταξύ των δημόσιων ερευνητικών οργανώσεων και των τρίτων (συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών) πρέπει να βελτιωθεί και τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν αυτό υπόψη στις πολιτικές τους καινοτομίας. Με τον τρόπο αυτό θα βοηθηθεί η οικοδόμηση νέων ευκαιριών της αγοράς για την έρευνα. Οι δημόσιες ερευνητικές οργανώσεις, που ανέρχονται περίπου στο ένα τρίτο της συνολικής δραστηριότητας E&A στην Ευρώπη, έχουν να διαδραματίσουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο σ' αυτό. Όλες οι πολυάριθμες μορφές μεταφοράς γνώσεων – έρευνα επί συμβάσει, συνεργασιακή και συνεταιριστική έρευνα, χορήγηση διπλωμάτων, δημοσιεύσεις και ανταλλαγές ειδικευμένων ερευνητών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα - πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και να ρυθμιστούν καλύτερα.

Η Επιτροπή θα παρουσιάσει ανακοίνωση σχετικά με τη **βελτίωση της μεταφοράς γνώσεων** μεταξύ της δημόσιας βάσης έρευνας και της βιομηχανίας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό θα παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι δημόσιες αρχές μπορούν να αντιμετωπίσουν τα κύρια εμπόδια που υπάρχουν σήμερα και τον τρόπο με τον οποίο η ιδιοκτησία και η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων E&A και τα σχετικά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας μπορούν να συνδυαστούν καλύτερα με τις θεμελιώδεις αποστολές των δημόσιων ερευνητικών οργανώσεων.

Επί πλέον, η Επιτροπή **θα βελτιώσει τα δίκτυά της υποστήριξης και πληροφόρησης των επιχειρήσεων**. Αυτό θα ενθαρρύνει και θα διευκολύνει την υιοθέτηση νέων ιδεών και τη μετατροπή τους στα εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες, ειδικά από τις ΜΜΕ. Ιδιαίτερα αυτό θα συμβάλει στη διασφάλιση του ότι τα κέντρα αναδιανομής της καινοτομίας και τα ευρο- κέντρα πληροφοριών παρέχουν τις επιχειρηματικές υπηρεσίες κορυφαίας κατηγορίας στις ΜΜΕ.

Η ανακοίνωση "**Επίτευξη της ατζέντας εκσυγχρονισμού για πανεπιστήμια**"¹⁰ - έδειξε ήδη διάφορα σημαντικά βήματα που θα μπορούσαν να επιτρέψουν στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια να βελτιώσουν την απόδοσή τους, επίσης συμβάλλοντας όλο και πιο αποτελεσματικά στη διαδικασία της καινοτομίας. Το κλειδί για την επίτευξη αυτού είναι η παροχή στα πανεπιστήμια επαρκούς αυτονομίας για να αναπτύξουν τις στρατηγικές τους. Οι δομημένες και στρατηγικές συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και πανεπιστημίων πρέπει να ενισχυθούν. Αυτό απαιτεί περισσότερες δυνατότητες ανταλλαγής προσωπικού, διδασκαλίας και ενθάρρυνσης του επιχειρηματικού πνεύματος στο πανεπιστήμιο και την καθιέρωση επιστημονικών πάρκων γύρω από τα πανεπιστήμια, με επαρκή χρηματοδότηση για την υποστήριξη της δημιουργίας τεχνολογικών έρευνας. Αυτό θα βοηθήσει να γεφυρωθεί το πολιτιστικό χάσμα που τόσο συχνά χωρίζει την πανεπιστημιακή έρευνα από τις επιχειρηματικές ανάγκες. Η ανάπτυξη δεσμών μεταξύ των πανεπιστημίων και της τοπικής κοινωνίας των πολιτών θα συνέβαλε επίσης σε μια καλύτερη υιοθέτηση της καινοτομίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Τον Οκτώβριο αυτού του έτους, η Επιτροπή σκοπεύει να προωθήσει πρόταση για την ίδρυση του **Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Τεχνολογίας (EIT)**¹¹ Θα είναι μια ολοκληρωμένη εταιρική σχέση επιστήμης, επιχείρησης και εκπαίδευσης, που θα ενσωματώνει την τελειότητα σε όλες τις πρωτοβουλίες της. Προορίζεται να είναι βασικός οδηγός και νέο πρότυπο για την καινοτομία σε στρατηγικούς διεπιστημονικούς τομείς, στους οποίους υπάρχει η δυνατότητα να προκύψουν καινοτόμοι λύσεις και εμπορικά πλεονεκτήματα με σημαντικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Θα συγκεντρώσει τους καλύτερους ευρωπαίους σπουδαστές και ερευνητές να εργασθούν δίπλα-δίπλα μαζί με τις κορυφαίες επιχειρήσεις ανάπτυξης και εκμετάλλευσης της γνώσης και της έρευνας σε τομείς αιχμής, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τις δεξιότητες διαχείρισης της έρευνας και της καινοτομίας. Οι επιχειρήσεις θα ενταχθούν πλήρως στο EIT, από τη συμμετοχή ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του έως τη συμμετοχή σε όλες τις πτυχές της έρευνας και της εκπαίδευσης και από τον καθορισμό και την εφαρμογή των δραστηριοτήτων κατάρτισης έως την ενεργό συμμετοχή στην έρευνα.

2.5. Οικονομική ώθηση στην έρευνα και την καινοτομία

Η καινοτομία απαιτεί άριστη έρευνα, που να σχεδιάζεται και να διεξάγεται με επικοινωνία διπλής κατεύθυνσης μεταξύ των ερευνητών και της επιχείρησης. Οι ευρωπαϊκές ερευνητικές δραστηριότητες έχουν ήδη επικεντρωθεί περισσότερο μέσω των **ευρωπαϊκών πλατφορμών τεχνολογίας** οι οποίες, καθοδηγούμενες από τη βιομηχανία, συγκεντρώνουν τα ενδιαφερόμενα μέρη συμπεριλαμβανομένης της ερευνητικής κοινότητας και του οικονομικού κόσμου. Παρ' όλο που δεν είναι όργανο του Προγράμματος Πλαισίου για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη, η μεγάλη πλειονότητα των προγραμματισμών έρευνας που καθορίζονται από τις πλατφόρμες έχει ληφθεί υπόψη κατά τη διατύπωση των προτάσεων της Επιτροπής για το Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο. Επίσης, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2006, όλα τα κράτη μέλη έχουν θέσει εθνικούς στόχους για την έρευνα οι οποίοι, εάν επιτευχθούν, θα ανεβάσουν το επίπεδο επένδυσης E&A στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1,9% του ΑΕΠ σε 2,6% μέχρι το 2010. Αυτό είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση,

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - Επίτευξη της ατζέντας εκσυγχρονισμού για πανεπιστήμια: Εκπαίδευση, έρευνα και καινοτομία - COM(2006) 208 της 10.5.2006.

¹¹ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας: περαιτέρω ενέργειες για τη δημιουργία του. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο - COM(2006) 276 της 8.6.2006.

αλλά η βασική πρόκληση έγκειται τώρα στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που να συμβάλλει στην ιδιωτική επένδυση για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία.

Το **Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο** θα ωθήσει τη χρηματοδότηση της συνεργατικής έρευνας στην Ευρώπη κατά την περίοδο 2007-2013, η οποία θα λάβει χώρα μέσω ενός μίγματος υπαρχόντων και νέων σχεδίων. Η ίδρυση του **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας** θα προωθήσει τον ανταγωνισμό για την αριστεία με τη διοχέτευση των κεφαλαίων σε επίπεδο ΕΕ για τη βέλτιστη διασυνοριακή έρευνα.

Οι **Κοινές Πρωτοβουλίες Τεχνολογίας**, ένα νέο χρηματοδοτικό σχήμα στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος πλαισίου, θα προσφέρουν ένα νέο πλαίσιο για την υλοποίηση προγραμματισμών ιδιαίτερα φιλόδοξης έρευνας και τεχνολογίας που απαιτούν μεγάλη δημόσια και ιδιωτική επένδυση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Θα είναι πρωτοβουλίες των οποίων το πεδίο και η κλίμακα είναι τέτοιου μεγέθους που τα υπάρχοντα χρηματοδοτικά σχήματα δεν επαρκούν για να επιτευχθούν οι επιθυμητοί στόχοι. Συγκεντρώνοντας τα ενδιαφερόμενα μέρη γύρω από τις από κοινού συμφωνηθείσες, ατζέντες έρευνας προσανατολισμένες στη βιομηχανία, οι Κοινές Πρωτοβουλίες Τεχνολογίας θα επιταχύνουν την παραγωγή νέων γνώσεων, θα ενισχύσουν την απορρόφηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στις στρατηγικές τεχνολογίες και θα ενθαρρύνουν την απαραίτητη ειδίκευση σε τομείς υψηλής τεχνολογίας που καθορίζουν τη μελλοντική βιομηχανική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Δυνητικές κοινές πρωτοβουλίες τεχνολογίας προσδιορίστηκαν αρχικά σε έξι τομείς που προσφέρουν σημαντικό δυναμικό για την προώθηση της ικανότητας καινοτομίας της Ευρώπης. Περαιτέρω τομείς θα μπορούσαν να προταθούν στο μέλλον λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία.

Τα κράτη μέλη αποφάσισαν ότι τα **νέα προγράμματα πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2007-2013** πρέπει να επιδιώξουν να "επιφυλάξουν" ένα μεγάλο ποσοστό του συνολικού κονδυλίου των 308 δισεκατομμυρίων ευρώ για την επένδυση στη γνώση και την καινοτομία. Όλα τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες έχουν κληθεί να θέσουν φιλόδοξους στόχους σ' αυτό τον τομέα. Αυτό συμφωνεί επίσης με τις κατευθυντήριες γραμμές κοινοτικής στρατηγικής για την πολιτική συνοχής για την περίοδο 2007 - 2013, με την οποία καλούνται τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες να λάβουν ρητώς μέτρα για τον πειραματισμό και την επένδυση στην καινοτομία, με βάση εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές καινοτομίας. Αυτό θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να οικοδομήσουν ισχυρά συστήματα έρευνας και καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων που υποστηρίζουν την καινοτομία σε περιφερειακό επίπεδο. Οι καινοτόμες ενέργειες θα συγχρηματοδοτηθούν επίσης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης για να αναπτύξουν νέα προϊόντα υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας και να προωθήσουν τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων. Πρέπει να επιτευχθεί καλύτερη συνέργια μεταξύ των εθνικών και των κοινοτικών προσπάθειών υπέρ της καινοτομίας και πλήρης εκμετάλλευση όλων των διαθέσιμων κοινοτικών μέσων για να προωθηθούν οι εθνικές ατζέντες πολιτικής για την καινοτομία.

Για να υποστηριχθεί η καινοτομία, **το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP)** συγκεντρώνει δράση υπέρ της καινοτομίας στην ενέργεια, την οικο-καινοτομία και τις ΤΠΕ, καθώς και στενή συνεργασία με το 7^ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την ανάπτυξη. Το CIP ιδιαίτερα προβλέπει μια αύξηση 60% στα χρηματοδοτικά μέσα προς υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Η πρόσφατη ανακοίνωση σχετικά με "τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης των ΜΜΕ" υπέδειξε τις περαιτέρω ενέργειες για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει στον τριπλασιασμό της επένδυσης της ΕΕ σε κεφάλαιο για τον κίνδυνο σε πρόωρο στάδιο / σε κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου μέχρι το 2013.

Σε συνεργασία με την ETE, η Επιτροπή θα προωθήσει μια **χρηματοδοτική διευκόλυνση καταμερισμού του κινδύνου (RSFF)**, η οποία θα υποστηρίξει την επένδυση στην έρευνα υψηλού κινδύνου, την τεχνολογική ανάπτυξη και τα προγράμματα επίδειξης μέσω δανείων και εγγυήσεων. Η Κοινότητα θα συμβάλει με ποσό μέχρι 1 δισεκατομμυρίου ευρώ από επιλεγμένα θέματα και δραστηριότητες του 7^ο προγράμματος πλαισίου σε RSFF με μια ανάλογη επιχορήγηση μέχρι 1 δισεκατομμυρίου ευρώ από την ETE. Με την ενίσχυση της ικανότητας χρηματοδότησης της ETE στον τομέα της έρευνας, η Κοινότητα θα κινητοποιήσει προσπάθειες χρηματοδότησης εκ μέρους μεγάλου αριθμού ευρωπαϊκών τραπεζών και χρηματοδοτικών φορέων για την έρευνα και την καινοτομία, αυξάνοντας κατ' αυτό τον τρόπο την ιδιωτική επένδυση και χρηματοδότηση σ' αυτό τον τομέα.

Ως πρόσθετο βήμα προς τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών, η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων προώθησαν μια καινοτόμο πρωτοβουλία χρησιμοποίησης των διαρθρωτικών ταμείων για την παροχή πρόσβασης των μικρών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση. Η πρωτοβουλία η αποκαλούμενη **JEREMIE** ("κοινοί ευρωπαϊκοί πόροι για τις μικροεπιχειρήσεις και τις μεσαίες επιχειρήσεις") θα λειτουργήσει στα πλαίσια των προγραμμάτων πολιτικής συνοχής για να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη στην ανάπτυξη καλά σχεδιασμένων χρηματοδοτικών μέσων υπέρ των ΜΜΕ, σύμφωνα με τα οποία η ETE είναι έτοιμη να βοηθήσει τους υπεύθυνους προγραμμάτων στο πολύπλοκο καθήκον της ανάπτυξης της παροχής διαφόρων μορφών κεφαλαίου κινδύνου σύμφωνα με τις περιφερειακές ανάγκες και προτεραιότητες. Ως επί πλέον πηγή κεφαλαίου και πείρας, τα κράτη μέλη καλούνται να αξιοποιήσουν πλήρως αυτήν την πρωτοβουλία.

Η Επιτροπή έχει υιοθετήσει πρόσφατα **νέες κατευθυντήριες γραμμές κρατικής βοήθειας** για το κεφάλαιο κινδύνου¹². Ένα νέο πλαίσιο κρατικής βοήθειας για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία θα εγκριθεί από την Επιτροπή πριν από το τέλος του έτους. Από κοινού, τα μέσα αυτά θα επιτρέψουν στα κράτη μέλη να στοχεύουν καλύτερα τη διάθεση της κρατικής βοήθειας στις περιπτώσεις αδυναμιών της αγοράς που αποτρέπουν την παροχή του κεφαλαίου κινδύνου / επιχειρηματικού κινδύνου και την ικανοποιητική χρηματοδότηση για τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας. Στο πλαίσιο για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία η Επιτροπή προτίθεται να προβλέψει διευρυμένες κατηγορίες E&A και καινοτομίας και μελετά τη συμπερίληψη διάφορων επικεντρωμένων μέτρων υπέρ της καινοτομίας, όπως η ενίσχυση καινοτόμων νεοσύστατων επιχειρήσεων, υπηρεσιών παροχής συμβουλών και υποστήριξης, δανείων καταρτισμένου προσωπικού, της διαδικαστικής και οργανωτικής καινοτομίας, και των συμπράξεων καινοτομίας. Τα κράτη μέλη πρέπει να επανακατευθύνουν τους προϋπολογισμούς τους κρατικής βοήθειας προς αυτά τα μέτρα σεβόμενα πλήρως τη δέσμευσή τους για "λιγότερη και καλύτερα επικεντρωμένη ενίσχυση".

Τα **φορολογικά κίνητρα** είναι επίσης ένα ενδεχομένως σημαντικό μέσο πολιτικής που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη για να ενθαρρύνουν την επιχειρηματική έρευνα, την καινοτομία και την ιδιωτική επένδυση με πλήρη σεβασμό του κοινοτικού δικαίου. Πολλά κράτη μέλη έχουν εισαγάγει πρόσφατα νέα κίνητρα ή έχουν ενισχύσει ήδη υφιστάμενα. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να λάβουν υπόψη τις ορθές πρακτικές για να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των γενικά εφαρμόσιμων φορολογικών κινήτρων υπέρ της E&A και να βελτιστοποιήσουν τη χρήση τους. Η Επιτροπή θα υποβάλει μια ανακοίνωση στα τέλη του

¹²

Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για την κρατική βοήθεια προς υποστήριξη των επενδύσεων κεφαλαίου κινδύνου στις ΜΜΕ της 19.7.2006,
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/risk_capital_guidelines_en.pdf

2006 με τη λεπτομερή καθοδήγηση σχετικά με αυτά τα θέματα που είναι σχετικά με το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των γενικά εφαρμόσιμων φορολογικών κινήτρων για την E&A.

2.6. Παράδειγμα: ο ρόλος του δημοσίου

Ο ίδιος ο δημόσιος τομέας πρέπει να ηγηθεί της προσπάθειας με την υιοθέτηση καινοτόμων προσεγγίσεων και την εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών και διαδικασιών στη δημόσια διοίκηση. Αυτό θα του επιτρέψει να αντιμετωπίσει καλύτερα τις ανάγκες των πολιτών και να αυξήσει την ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών, επίσης βελτιώνοντας την παραγωγικότητα.

Οι **τεχνολογίες ενημέρωσης και επικοινωνιών (ICT)** τυγχάνουν κατά μεγάλο μέρος ανεπαρκούς εκμετάλλευσης στο σύνολο της ΕΕ, και στο δημόσιο τομέα ειδικότερα. Αυτό είναι κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη των δημόσιων υπηρεσιών: η ευρύτερη υιοθέτηση και εκμετάλλευση των ΤΠΕ στις δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. στον τομέα της υγείας) θα βελτιώναν απλώς την παραγωγικότητα του δημοσίου τομέα· θα μπορούσαν να ανοίξουν μεγάλες αγορές για τα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ.

Οι βελτιωμένες πρακτικές των **δημοσίων συμβάσεων** μπορούν να βοηθήσουν στην υιοθέτηση των καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών από την αγορά, αυξάνοντας την ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών στις αγορές όπου ο δημόσιος τομέας είναι σημαντικός αγοραστής. Οι συμβαλλόμενες αρχές μπορούν να το πράξουν διασφαλίζοντας ότι περιγράφουν τις ανάγκες τους με ευρύ και βασισμένο στην απόδοση τρόπο, έτσι ώστε να επιτρέπεται στους πλειοδότες να προβαίνουν σε καλύτερες προτάσεις και να προτείνουν ευρύτερη ποικιλία λύσεων στο προς επίλυση πρόβλημα. Οι δημόσιοι αγοραστές πρέπει να γίνουν "ευφυείς πελάτες", που προγραμματίζουν τι να αγοράσουν, πώς να το αγοράσουν και που θα το αγοράσουν. Όπως υποδεικνύεται με την έκθεση Aho, πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις δαπάνες που απαιτούνται κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ζωής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας και όχι απλώς να συγκεντρώνονται στο κόστος κατά τη στιγμή της αγοράς. Οι δημόσιοι αγοραστές θα μπορούσαν επίσης να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να ανταλλάξουν εμπειρογνωμοσύνη και ιδέες αλλά και για να προβούν σε παραγγελίες σημαντικού μεγέθους. Αυτό θα ενεθάρρυνε τη ζήτηση για καινοτομία, επιτρέποντας παράλληλα στις δημόσιες αρχές να αγοράζουν προϊόντα και τις υπηρεσίες ανώτερης ποιότητας.

Οι καλούμενες δημόσιες προμήθειες "πριν από την εμποροποίηση" είναι μια ακόμη αναξιοποίητη ευκαιρία για τις δημόσιες αρχές στην Ευρώπη. Στις ΗΠΑ παραδείγματος χάριν, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία όχι μόνο για την καινοτομία σχετικά με την άμυνα, το διάστημα και την ασφάλεια αλλά και σχετικά με άλλους δημόσιους τομείς όπως η μεταφορές, η υγεία, η ενέργεια και οι ΤΠΕ. Εφόσον δεν υπάρχει καμία εμπορική λύση στην αγορά, οι προμήθειες "πριν από την εμποροποίηση" ενδέχεται να βοηθήσουν τις δημόσιες αρχές να επιτύχουν τεχνολογικά καινοτόμους λύσεις που θα αναπτύξουν ανάλογα με τις ανάγκες τους. Στις δημόσιες προμήθειες "πριν από την εμποροποίηση", οι δημόσιες αρχές δεν ορίζουν συγκεκριμένη λύση E&A προς εκπόνηση, αλλά ζητούν εναλλακτικές λύσεις για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος δημόσιου συμφέροντος.

Τα μακροπρόθεσμα σχέδια που ανακοινώνονται στην αγορά και ο τεχνικός διάλογος μεταξύ των αγοραστών και της αγοράς μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση καινοτόμων λύσεων. Οι οδηγίες σχετικά με την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων¹³ που εκδόθηκαν το 2004

¹³ Οδηγίες 2004/18/EK και 2004/17/EK.

προσφέρουν το πεδίο για υποβολή προσφορών προσανατολισμένων στην καινοτομία. Περαιτέρω, οι οδηγίες αυτές περιλαμβάνουν επίσης διατάξεις που αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στη διευκόλυνση της πρόσβασης και της συμμετοχής των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις. Οι δημόσιοι φορείς πρέπει να αξιοποιήσουν αυτές τις ευκαιρίες. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα για να υποκινήσουν την καινοτομία και την έρευνα μέσω βελτιωμένων πρακτικών δημοσίων συμβάσεων στα εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμμάτα τους στο πλαίσιο της Λισσαβόνας, όπως προτείνονται στις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εκπονούν εγχειρίδιο σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρουν οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων που επιτρέπουν την υποβολή προσφορών προσανατολισμένων στην καινοτομία, πριν και μετά την εμποροποίηση, το οποίο πρόκειται να δημοσιευθεί αργότερα εντός του έτους. Αυτό αποτελεί σημαντικό βήμα στη διαδικασία αύξησης της επίγνωσης των δυνατοτήτων για τις αναθέτουσες αρχές να υποστηρίξουν την καινοτομία.

3. ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΗΓΕΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Οι αποδοτικότερες και πιο ανταγωνιστικές συνθήκες πλαισίου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή υιοθέτηση της καινοτομίας στην ΕΕ, αλλά δεν θα είναι επαρκείς για να καλύψουν το επίμονο έλλειμμα της ΕΕ από άποψη καινοτομίας έναντι των κυριότερων ανταγωνιστών της. Όπως παρατηρείται σωστά στην έκθεση Αho, η Ευρώπη πρέπει να επιδιώξει να αναπτύξει αγορές φιλικές στην καινοτομία με πιο οξυδερκή τρόπο έτσι ώστε να δημιουργούνται οι συνθήκες για τη διευκόλυνση της μετατροπής της τεχνολογικής και μη-τεχνολογικής καινοτομίας σε εμπορικά προϊόντα.

Επομένως προτείνεται να προωθηθεί μια **νέα πρωτοβουλία πρωτοποριακής αγοράς** με στόχο τη διευκόλυνση της δημιουργίας και της εμποροποίησης νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών σε υποσχόμενους τομείς. Η ιδέα είναι να προσδιοριστούν οι τομείς στους οποίους η άρση των εμποδίων θα συνέβαλλε ουσιαστικά στην διαδικασία του ανταγωνισμού και θα οδηγούσε στην εμφάνιση νέων αγορών. Αυτό περιλαμβάνει κυρίως τη συντονισμένη δράση που συνδυάζει μέτρα προσφοράς, όπως η υποστήριξη της έρευνας, η οποία θα προβλέπεται στο πλαίσιο του 7ου προγράμματος πλαισίου, με ενέργειες που στοχεύουν στην κατανόηση και την ενθάρρυνση της ζήτησης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στην ανταγωνιστική αγορά. Οι φορείς χάραξης πολιτικής μπορούν παραδείγματος χάριν να εξετάσουν το ρυθμιστικό περιβάλλον, τον καθορισμό των προτύπων, να κάνουν καλύτερη χρήση των ευκαιριών που παρέχονται από τους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων και να βελτιώσουν το γενικό περιβάλλον της αγοράς με σκοπό να προωθήσουν μια πιο φιλική κουλτούρα καινοτομίας. Μια τέτοια πρωτοβουλία θα συμβάλει στη δημιουργία δυναμικών ενάρσεων κύκλων αυξανόμενης ζήτησης και καινοτομίας με τη διευκόλυνση των πρώτων καινοτόμων επιχειρήσεων, χωρίς "επιλογή νικητών" ή προώθηση συγκεκριμένων τεχνολογιών.

Συγκεκριμένα, πρέπει να τηρηθεί μια συστηματική και διερευνητική προσέγγιση για να εξετασθούν όλα τα διαθέσιμα μέσα πολιτικής και να χρησιμοποιηθούν αυτά συνδυασμένα, για να εξασφαλιστεί η έγκαιρη εμφάνιση ανταγωνιστικών συνθηκών στην αγορά ευνοϊκών για τη διάδοση των νέων τεχνολογιών. Αυτό θα απαιτούσε μια κοινή προσέγγιση μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη επίσης παρόμοιες πρωτοβουλίες στα κράτη μέλη.

Ο προσδιορισμός των τομέων προτεραιότητας πρέπει να είναι προσανατολισμένος στην αγορά, με πλήρη σεβασμό της ανάγκης να προστατευθεί ο ελεύθερος και θεμιτός ανταγωνισμός. Χωρίς να αποκλείεται κανένας τομέας από αυτήν την πρωτοβουλία, υπάρχει σαφές δημόσιο συμφέρον να ενθαρρυνθεί η εμφάνιση λύσεων που θα έδιναν απαντήσεις στις ανησυχίες των πολιτών. Αυτοί, ειδικότερα, θα ήταν τομείς στους οποίους οι δημόσιες αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για να εξαλείψουν τα υπάρχοντα εμπόδια στην υιοθέτηση των νέων προϊόντων από την αγορά. Εντούτοις, αυτό δεν πρέπει να γίνεται εις βάρος της υποστήριξης της καινοτομίας στους πλέον παραδοσιακούς τομείς.

Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι, δείχνοντας ότι η καινοτομία μπορεί να βοηθήσει στην απάντηση σ' αυτές τις ανησυχίες, μια τέτοια προσέγγιση θα ήταν ουσιαστική συμβολή στη δημιουργία μιας κοινωνίας φιλικής στην καινοτομία με την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών στις αξίες της.

Από πρακτική άποψη, η Επιτροπή μπορεί να επισύρει την προσοχή στις ευρωπαϊκές πλατφόρμες τεχνολογίας και τις επιτροπές καινοτομίας INNOVA¹⁴, οι οποίες είναι σαφώς σε θέση να προσδιορίσουν τα εμπόδια και τις ευκαιρίες σε σχέση με τους συγκεκριμένους γενικούς και ειδικούς τεχνολογικούς τομείς. Ειδικότερα, οι μακροπρόθεσμες ατζέντες στρατηγικής για την έρευνα των πλατφορμών τεχνολογίας αποτελούν κατάλληλη βάση για την αξιολόγηση της ανάγκης για περαιτέρω δράση.

Η οικο-καινοτομία είναι τομέας που προσφέρει ελπιδοφόρες προοπτικές για την εμφάνιση μιας πρωτοποριακής αγοράς φιλικής στην καινοτομία. Η έλξη της οικο-καινοτομίας μπορεί να ενισχυθεί με την πολιτική για το περιβάλλον, συγκεκριμένα μέσω μιας καλά σχεδιασμένης ρύθμισης και της ανάπτυξης μέσων απευθυνόμενων στην αγορά. Παραδείγματος χάριν, θα μπορούσε να θεσπιστεί ένας μηχανισμός με τον οποίο η σημερινή "καλύτερη απόδοση" στην αγορά για ένα δεδομένο σύνολο προϊόντων να μπορεί να δημιουργήσει πρότυπα αναφοράς μέσα σε ένα ορισμένο χρονικό πλαίσιο για να ενθαρρυνθούν και άλλες επιχειρήσεις να προσαρμοσθούν σ' αυτά. Η οικο-καινοτομία μπορεί επίσης να προωθηθεί με την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ έρευνας και επιχειρήσεων σε υποσχόμενους τομείς, όπως οι κατασκευές, η διαχείριση των υδάτων, οι βιο-βιομηχανίες, η συλλογή και αποθήκευση ή ανακύκλωση του άνθρακα.

Ως τμήμα της οικο-καινοτομίας, ο καθορισμός στόχων για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας μπορεί να μας χρησιμεύσει ως πρότυπο για άλλες πτυχές της ενέργειας: το προσεχές πρόγραμμα δράσης γι' αυτό το θέμα θα συμβάλει συγκεκριμένα σ' αυτό το στόχο. Αυτό πρέπει να εξεταστεί στο ευρύτερο πλαίσιο του πρόσφατου Πράσινου Βιβλίου¹⁵ για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για βιώσιμη, ανταγωνιστική και ασφαλή ενέργεια και στην προσεχή επισκόπηση Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ενέργεια.

Παράδειγμα μιας δυναμικής πρωτοποριακής αγοράς φιλικής στην καινοτομία: ευφύες κτίριο με κατανάλωση ενέργειας σχεδόν μηδέν

Η εμφάνιση μιας πρωτοποριακής αγοράς για τα "ευφύη κτίρια με κατανάλωση ενέργειας σχεδόν μηδέν" θα εξασφάλιζε νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις (π.χ. έξυπνες υπηρεσίες, μονάδες οικοδόμησης, συστατικά και υλικά, και νέους πόρους ενεργειακού ανεφοδιασμού) και θα συνέβαλε ουσιαστικά στην ελάφρυνση της εξάρτησης της Ευρώπης από ορυκτούς

¹⁴ Βλ. Ευρωπαϊκές επιτροπές καινοτομίας INNOVA: <http://www.europe-innova.org/index.jsp>

¹⁵ Πράσινη Βίβλος για την ενεργειακή αποδοτικότητα - COM(2005) 265 της 22.6.2005.

ενεργειακούς πόρους και στη μείωση της εκπομπής αερίων που προξενούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και άλλων ρύπων.

Η έννοια του "ευφυούς κτιρίου με κατανάλωση ενέργειας σχεδόν μηδέν" προσφέρει την προοπτική μιας εξ ολοκλήρου νέας ευρωπαϊκής αγοράς με εντατική τεχνολογία και προφανές δυναμικό παγκόσμιων εξαγωγών. Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα τεχνολογίας κατασκευών έχει συγκεντρώσει ήδη, υπό την ηγεσία βιομηχανίας, ένα ευρύ φάσμα των ενδιαφερομένων μερών (π.χ. πελάτες/οργανώσεις χρηστών, επιχειρήσεις ενεργειακού ανεφοδιασμού, τοπικές-περιφερειακές αρχές, παραγωγούς υλικών, κατασκευαστές εξοπλισμού, αρχιτέκτονες, μηχανικούς και βασικούς τεχνικούς) για την κατάρτιση μιας ατζέντας στρατηγικής για την έρευνα. Εξετάζει επίσης τα μέτρα από άποψη ζήτησης που θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν τη ζήτηση για καινοτόμους τεχνολογίες και υπηρεσίες, όπως οι πρωτοβουλίες για την προαγωγή της ενεργειακής αποδοτικότητας στο δημόσιο τομέα, τη βελτίωση των δομών των δημοσίων συμβάσεων και τις μεταρρυθμίσεις όσον αφορά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας¹⁶.

Απαιτείται μια ευρωπαϊκή ατζέντα πολιτικής για να αρθούν τα απομένοντα εμπόδια και να εξασφαλισθεί η διάδοση και η χρήση των μεθόδων και των κριτηρίων αξιολόγησης της απόδοσης, και για να ενσωματωθεί η πολιτική σε μια συνεπή και σύγχρονη ρύθμιση και σε κατάλληλες πρωτοβουλίες, π.χ. οδηγίες της ΕΕ για την απόδοση κατασκευής και ενέργειας, προγράμματα δράσης της ΕΕ, εθνικές ρυθμίσεις και στο πράσινο βιβλίο για την ενέργεια και τις δεσμεύσεις περί εκπομπών του Κιότο.

Άλλα παραδείγματα τέτοιων τομέων περιλαμβάνουν την **εσωτερική ασφάλεια και την άμυνα** και έχουν γίνει θέμα παγκόσμιας ανησυχίας. Μπορούν να προβλεφθούν καινοτόμοι προσεγγίσεις σε τομείς όπως οι δημόσιες συγκοινωνίες, η οργάνωση του δημόσιου χώρου και η προστασία των συνόρων. Το **Διάστημα**, προσφέρει μεγάλο πεδίο για καινοτομία υψηλής τεχνολογίας διαχρονικά (ειδικά για δημόσιους επενδυτές στην εφαρμογή Galileo¹⁷ και στο GMES (παγκόσμιος έλεγχος για το περιβάλλον και την ασφάλεια), καθώς και τα διαστημικά προγράμματα της Επιτροπής. Οι ειδικοί πρέπει να διαδώσουν τις γνώσεις τους σχετικά με το σύστημα και του πεδίου εφαρμογής του για επιχειρήσεις με δυνητικούς μεταγενέστερους χρήστες στους τομείς του διαστήματος και άλλους, για να βελτιωθεί η επίγνωση της δυνατότητας λύσεων βασισμένων στις γνώσεις για το διάστημα). **Μεταφορές**, τομέας στον οποίο η ζήτηση για ενεργειακή αποδοτικότητα παρέχει μεγάλες ευκαιρίες. **Οι θαλάσσιες τεχνολογίες και τα προϊόντα που επιτρέπουν νέες χρήσεις της θάλασσας** όπως η διάτρηση σε μεγάλα θαλάσσια βάθη, η κυανή βιοτεχνολογική εκμετάλλευση, η υδατοκαλλιέργεια ανοικτής θάλασσας και οι ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, ο διαστημικός έλεγχος των ωκεανών και οι τεχνολογίες επιτήρησης προσφέρουν ελπιδοφόρο πεδίο δράσης. **Η υγεία**, που διαθέτει τεράστιο αναπτυξιακό δυναμικό για καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένων ιδιαίτερα της e-υγείας, και της παροχής προσαρμοσμένων λύσεων που επιτρέπουν στα ηλικιωμένα άτομα για να συνεχίσουν να ζουν ανεξάρτητα, των φαρμακευτικών σκευασμάτων και των ιατρικών συσκευών τομείς στους οποίους η καινοτομία μπορεί να επιφέρει άμεσα οφέλη για τους ασθενείς και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα), ή **η ευημερία και ο πολιτισμός** (παραδείγματος χάριν οι υπηρεσίες δημιουργικού περιεχομένου, που κερδίζουν μια νέα διάσταση με την εξέλιξη των

¹⁶ Ο τομέας των κατασκευών δεν στηρίζεται σήμερα σε μεγάλο βαθμό σε επίσημα μέσα προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας και στην κατοχύρωσή της με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

¹⁷ Για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του ευρύτερου φάσματος των χρηστών, πρέπει να μελετηθεί η ιδέα ενός διαγωνισμού για νέους εφευρέτες στις μελλοντικές εφαρμογές για το σήμα Galileo σε επίπεδο ΕΕ, σε συντονισμό με τους ήδη διεξαγόμενους διαγωνισμούς.

ευρυζωνικών δικτύων, επιτρέποντας στους πολίτες και τις επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση σε κάθε είδους δημιουργικού περιεχομένου, όπως τα οπτικοακουστικά μέσα, τα παιχνίδια, οι πολιτιστικές πληροφορίες κατ' οίκον και η κινητικότητα) είναι παραδείγματα αγορών όπου ο δημόσιος τομέας έχει κάποιο ρόλο να διαδραματίσει.

Η Επιτροπή θα κατευθύνει μια λεπτομερή ανάλυση βασισμένη στις πληροφορίες από ποικίλες πηγές, συμπεριλαμβανομένων δημόσιων διαβουλεύσεων, για να προσδιορίσει τις πιθανούς τομείς όπου ένας συνδυασμός μέτρων προσφοράς και ζήτησης μπορεί να βοηθήσει στην εμφάνιση αγορών φιλικών στην καινοτομία. Μια ανεπίσημη διαβούλευση με τις ευρωπαϊκές πλατφόρμες τεχνολογίας και τους ευρωπαϊκούς φορείς καινοτομίας INNOVA έχει ήδη προωθηθεί με αυτό το πνεύμα. Με βάση το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων αυτών ή πιθανόν άλλες χρήσιμες συνεισφορές (όπως από τα περιφερειακά δίκτυα τεχνολογίας στα πλαίσια της προσεχούς πρωτοβουλίας των Περιφερειών για την Οικονομική Αλλαγή) μια ανάλυση των μέτρων που απαιτούνται για να βοηθηθεί η εμφάνιση πρωτοποριακών αγορών και σύμφωνα με τον αντίκτυπό τους, η Επιτροπή θα προτείνει μια **συνολική στρατηγική**. Με αυτό τον τρόπο, θα δείξει επίσης τον αναμενόμενο θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Σαν πρώτο βήμα, αυτή η έννοια θα εξεταστεί το 2007 με την εφαρμογή της σε μια πειραματική φάση σε έναν περιορισμένο αριθμό τομέων.

Η Επιτροπή σκοπεύει να εφαρμόσει αυτήν την πρωτοβουλία πρωτοποριακής αγοράς φιλικής στην καινοτομία μέσα στο υπάρχον νομικό και θεσμικό πλαίσιο. Το αποφασιστικό βήμα που θα έχει ως αποτέλεσμα μια πραγματική διαφορά είναι η πλήρης πολιτική δέσμευση όλων των σχετικών παραγόντων να βοηθήσουν στον προσδιορισμό και την κατάργηση των πιθανών εμποδίων στην εμφάνιση αγορών φιλικών στην καινοτομία. Η Επιτροπή θα εποπτεύσει αυτή τη διαδικασία και θα ενθαρρύνει τη συνεργασία για μια κοινή ατζέντα.

4. ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Για να βελτιώσει την επίδοσή της στην καινοτομία η ΕΕ θα απαιτήσει τη μακροπρόθεσμη δέσμευση σε ένα ευρύ πολιτικό πλαίσιο. Ούτε μία μόνο δράση ή παράγοντας δεν μπορεί να παράσχει αυτό το αποτέλεσμα το οποίο μπορεί να πραγματοποιήσει το υψηλότερο ποσοστό ανάπτυξης. Μόνο οι συνδυασμένες προσπάθειες όλων των δημόσιων και ιδιωτικών ενδιαφερομένων μερών, που καταβάλλουν προσπάθειες από κοινού εφόσον είναι απαραίτητο, που ανταγωνίζονται εφόσον απαιτείται, θα οδηγήσουν στην υιοθέτηση της καινοτομίας από την κοινωνία με τον τρόπο που απαιτείται.

Η πολιτική ηγεσία είναι ιδιαίτερα απαραίτητη για να διαχειριστεί τη **δομική αλλαγή** που συνδέεται αναπόφευκτα με μια κοινωνία βασισμένη στη γνώση και φιλική στην καινοτομία που η παρούσα ανακοίνωση επιδιώκει να προωθήσει. Οι επιχειρήσεις πρέπει επίσης να παίζουν το ρόλο τους και να καταδεικνύουν την αίσθησή τους **εταιρικής κοινωνικής ευθύνης** για τη διευκόλυνση της υιοθέτησης της καινοτομίας. Μια αυξανόμενη επένδυση στην έρευνα και την καινοτομία είναι ο καλύτερος τρόπος για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Συγχρόνως, στα πλαίσια μιας κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς, οι επιχειρήσεις πρέπει να γνωρίζουν ότι η γρήγορη τεχνολογική αλλαγή μπορεί να εγείρει ανησυχίες εκ μέρους των πολιτών. Η βοήθεια στους πολίτες για να αντιμετωπίσουν αυτές τις ανησυχίες θα προάγει την εμπιστοσύνη τους στην καινοτομία. Η καινοτομία πρέπει να οργανωθεί έτσι ώστε όχι μόνο να υποστηρίζει την αποδοχή της αλλαγής αλλά και να παρέχει ευκαιρίες διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού που να οδηγεί σε υψηλότερη παραγωγικότητα.

Σε πολιτικό επίπεδο, η καινοτομία πρέπει να εξακολουθήσει να αναγνωρίζεται και να υποστηρίζεται με συνέπεια από τα κράτη μέλη ως **βασική προτεραιότητα στο πλαίσιο της υφιστάμενης σύμπραξης για την ανάπτυξη και την απασχόληση**. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της άνοιξης του 2005 και του 2006 έχει επικυρώσει αυτή την προσέγγιση αλλά πρέπει να γίνουν περισσότερα για να διατηρηθεί η καινοτομία ορατή και στο επάνω μέρος της ευρωπαϊκής ατζέντας. Η Επιτροπή χαιρετίζει την πρόθεση της Προεδρίας να συζητήσει την καινοτομία στην άτυπη συνεδρίαση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων στο Lahti στις 20 Οκτωβρίου 2006. Ως αποτέλεσμα της Συνόδου Κορυφής του Lahti, η Επιτροπή ελπίζει να δει τις υποστηριζόμενες δηλώσεις για την καινοτομία να μετατρέπονται σε συγκεκριμένη δράση από τα κράτη μέλη.

Για να εφαρμόσει τους προσανατολισμούς πολιτικής που προωθούνται με την παρούσα ανακοίνωση, **είναι απαραίτητη μια βελτιωμένη δομή διακυβέρνησης για την καινοτομία**. Αυτή θα πρέπει να εξετάσει την καινοτομία σε όλα τα επίπεδα. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην καθιέρωση ισχυρών συστημάτων καινοτομίας σε **όλα τα κράτη μέλη** που οικοδομούν επάνω σε όλους τους τομείς καινοτομίας που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, της έρευνας, της μεταφοράς γνώσης, του επιχειρηματικού πνεύματος και της χρηματοδότησης. Για αυτόν τον λόγο, προτείνεται να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη τους εθνικούς συντονιστικούς μηχανισμούς που καθιερώθηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία της Λισσαβόνας για να ελέγχουν την αποτελεσματική εφαρμογή των στρατηγικών τους καινοτομίας.

Η δομή της διακυβέρνησης της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας παρέχει ένα φόρουμ για συζητήσεις πολιτικής και για την ανταλλαγή σε **επίπεδο ΕΕ** των βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την καινοτομία στα πλαίσια της πολύπλευρης επιτήρησης που βασίζεται στη συνθήκη. Οι θεματικές συζητήσεις σχετικά με την καινοτομία στους διάφορους σχηματισμούς του Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου του 2006 παρέχουν μια ευκαιρία να ενημερωθεί η ετήσια έκθεση προόδου του 2007 της Επιτροπής και να συνεχισθούν οι συζητήσεις του Συμβουλίου την άνοιξη του 2007. Ειδικότερα, η Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση των εκθέσεων προόδου σχετικά με την εφαρμογή των Εθνικών Προγραμμάτων Μεταρρύθμισης που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι τις 15 Οκτωβρίου, θα αξιολογήσει προσεκτικά τις μεταρρυθμίσεις και τις πολιτικές των κρατών μελών εξετάζοντας το σύστημα καινοτομίας και την έκθεση σχετικά με αυτήν στην Ετήσια Έκθεση Προόδου. Σ' αυτό το πλαίσιο, το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας καλείται να αξιολογεί τακτικά τον αντίκτυπο των εθνικών πολιτικών καινοτομίας στην ανταγωνιστικότητα.

Ο κύκλος διακυβέρνησης της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας προβλέπει την υιοθέτηση των ολοκληρωμένων κατευθυντηρίων γραμμών για να καθοδηγήσει τη διαδικασία κατά τη διάρκεια μιας τριετούς περιόδου. Η επόμενη αναθεώρηση των ολοκληρωμένων κατευθυντηρίων γραμμών το 2008 για ένα νέο τριετή κύκλο θα είναι μια ευκαιρία να μελετηθούν οι εμπειρίες που προέκυψαν από τα εθνικά προγράμματα μεταρρύθμισης κατά τον κύκλο διακυβέρνησης της περιόδου 2005 - 2008 καθώς επίσης και οι νέοι πολιτικοί προσανατολισμοί που προβάλλονται με αυτή την ανακοίνωση. Οι αξιολογήσεις αντίκτυπου της κοινοτικής νομοθεσίας ήδη απαιτούν ρητά να ληφθεί υπόψη η επίδραση της ρύθμισης σχετικά με την καινοτομία: αυτές οι διατάξεις θα αξιολογηθούν με σκοπό την ενίσχυση τους στα πλαίσια της γενικής αναθεώρησης των κατευθυντηρίων γραμμών αξιολόγησης αντίκτυπου της Επιτροπής.

Η κύρια ικανότητα για να ενθαρρυνθεί η καινοτομία απαντάται συχνά σε **περιφερειακό επίπεδο**. Οι περιφέρειες πρέπει επομένως να συμμετέχουν κατά την προετοιμασία και την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης, καθώς και με την ανάπτυξη των

περιφερειακών στρατηγικών τους καινοτομίας. Επί πλέον προσπάθειες πρέπει να καταβληθούν για να διευκολυνθεί η εκμάθηση της πολιτικής και η διάδοση της ορθής πρακτικής δια μέσου των συνόρων. Από αυτή την άποψη, η οργάνωση Pro INNO Europe θα προσφέρει μια πλατφόρμα που θα συγκεντρώνει τους περιφερειακούς και εθνικούς υπεύθυνους χάραξης πολιτικής με σκοπό τη διευκόλυνση της διεθνικής συνεργασίας σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Οι βιομηχανικές συμπράξεις αποτελούν σημαντικό παράδειγμα αυτού. Ως συμπληρωματική πρωτοβουλία, η Επιτροπή θα φέρει προς συζήτηση τις προτάσεις στα κράτη μέλη για περιοχές για μια πρωτοβουλία οικονομικής αλλαγής στο πλαίσιο των νέων προγραμμάτων συνοχής των πολιτικών. Αυτή η πρωτοβουλία θα φέρει σε επαφή τις περιφέρειες σε δίκτυα για την ανάπτυξη της βέλτιστης πρακτικής σε τομείς καίριας σημασίας, όπως η έρευνα και η καινοτομία με σκοπό να ενθαρρυνθεί η μεταφορά νέων ιδεών σε έργα προς υποστήριξη στο πλαίσιο των προγραμμάτων.

Τέλος, οι **ιδιωτικοί παράγοντες** είναι στοιχείο ζωτικής σημασίας ενός αποδοτικού συστήματος καινοτομίας και επομένως πρέπει να συμμετέχουν πλήρως στην πολιτική καθορισμού προτεραιοτήτων. Τα κράτη μέλη καλούνται να υποστηρίξουν, εφόσον είναι σκόπιμο, τις συμπράξεις μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα έτσι ώστε να προωθήσουν καλύτερα τη δέσμευση του ιδιωτικού τομέα στην εκπαίδευση, την έρευνα και τη χρηματοδότηση.

5. ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΥΡΩΠΗ

Οι ανεπάρκειες του συστήματος καινοτομίας της ΕΕ μπορούν να συνοψιστούν ως ανεπάρκειες στους πόρους και τις ικανότητες καινοτομίας, στα κίνητρα για την καινοτομία και στην αλληλεπίδραση μεταξύ των παραγόντων της καινοτομίας.

Τα τελευταία χρόνια, έχουν αναληφθεί προσπάθειες για να αντιμετωπισθούν αυτές οι ανεπάρκειες σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Το πρόγραμμα δράσης %3¹⁸ και η ανακοίνωση της Επιτροπής "Περισσότερη έρευνα και καινοτομία" τον Οκτωβρίου του 2005 είναι σημαντικά ορόσημα από αυτή την άποψη.

Η παρούσα ανακοίνωση τοποθετεί αυτές τις προσπάθειες σε ένα **ευρύτερο πλαίσιο**. Επιδιώκει να παρακινήσει τόσο την πλευρά της προσφοράς όσο και της ζήτησης της καινοτομίας. Με αυτό τον τρόπο, ανταποκρίνεται στις συστάσεις της έκθεσης Aho. Θεσπίζει τη σύσταση της στρατηγικής για την καινοτομία σε ευρεία βάση όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο της άνοιξης. Υπό αυτήν τη μορφή μόνο μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι της μέσω μιας εφαρμογής ευρείας βάσης σε επίπεδο Κοινότητας, κρατών μελών της και περιφερειών τους. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να ενεργήσουν όχι μόνον οι δημόσιες αρχές, αλλά και ο τομέας των επιχειρήσεων και η κοινωνία πολιτών.

Οι ακόλουθες **10 δράσεις** είναι ιδιαίτερα υψηλής πολιτικής προτεραιότητας ως μέρος της στρατηγικής της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση:

Δράση 1: Τα κράτη μέλη καλούνται να αυξήσουν σημαντικά το μερίδιο των δημόσιων δαπανών που αφιερώνεται στην εκπαίδευση και για να εντοπίσουν και για να αντιμετωπίσουν τα κωλύματα στα **εκπαιδευτικά συστήματά** τους για την προώθηση μιας κοινωνίας φιλικής στην καινοτομία. Ιδιαίτερα, πρέπει να εφαρμόσουν τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής - "Επενδύοντας στην έρευνα: ένα πρόγραμμα δράσης για την Ευρώπη", COM(2003)226 τελικό/2 της 4.6.2003.

ανακοίνωση "Επίτευξη της ατζέντας εκσυγχρονισμού για πανεπιστήμια"¹⁹ για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων καινοτομίας.

Δράση 2: Πρέπει να ιδρυθεί ένα **Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Τεχνολογίας** που θα συμβάλλει στη βελτίωση της ικανότητας καινοτομίας και της επίδοσης της Ευρώπης. Η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει μια πρόταση τον Οκτώβριο του 2006 και το EIT πρέπει να είναι έτοιμο να λειτουργήσει μέχρι το 2009.

Δράση 3: Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη πρέπει να εξακολουθήσουν να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν μια στρατηγική για να δημιουργήσουν μια ανοικτή, ενιαία, και ανταγωνιστική ευρωπαϊκή **αγορά εργασίας για ερευνητές**, με ελκυστικές προοπτικές σταδιοδρομίας, συμπεριλαμβανομένων πιθανών κινήτρων για κινητικότητα.

Δράση 4: Για να αντιμετωπιστεί η ελλιπής υιοθέτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στην Ευρώπη, η Επιτροπή θα εκδώσει ανακοίνωση το 2006 – που θα συμπεριλαμβάνει εθελοντικές κατευθυντήριες γραμμές και δράσεις των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων μερών – με σκοπό να προαχθεί η μεταφορά γνώσεων μεταξύ των πανεπιστημίων και άλλων **δημοσίων ερευνητικών οργανώσεων** και της βιομηχανίας.

Δράση 5: Η **πολιτική συνοχής** της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013 θα κινητοποιηθεί υπέρ της περιφερειακής καινοτομίας. Όλα τα κράτη μέλη πρέπει να επιδιώξουν να δεσμεύσουν ένα φιλόδοξο ποσοστό του ποσού των 308 δισεκατομμυρίων ευρώ που είναι διαθέσιμο για την επένδυση στη γνώση και την καινοτομία.

Δράση 6: Ένα νέο πλαίσιο **κρατικής βοήθειας** για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία θα εγκριθεί από την Επιτροπή πριν από το τέλος του 2006, για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να κατευθύνουν καλύτερα την κρατική βοήθεια στις ανεπάρκειες της αγοράς που αποτρέπουν τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας. Τα κράτη μέλη πρέπει να επανακατευθύνουν τους προϋπολογισμούς τους κρατικής βοήθειάς για να επιδιώξουν αυτούς τους στόχους, με πλήρη σεβασμό της γενικής δέσμευσής τους για "λιγότερη και καλύτερα στοχοθετημένη ενίσχυση". Η Επιτροπή θα παρουσιάσει επίσης ανακοίνωση στα τέλη του 2006 με λεπτομερή καθοδήγηση για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των γενικά εφαρμόσιμων **φορολογικών κινήτρων για την E&A**.

Δράση 7: Επισύροντας την προσοχή στις πρόσφατες δημόσιες διαβουλεύσεις, η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια νέα **στρατηγική διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας** πριν από το τέλος του 2006 και θα προετοιμάσει μια πιο ευρεία **στρατηγική ΔΠΙ** το 2007, που θα διευκολύνει μεταξύ άλλων την κυκλοφορία καινοτόμων ιδεών.

Δράση 8: Βασιζόμενη στην αναθεώρησή της του κεκτημένου πνευματικών δικαιωμάτων, η Επιτροπή θα συνεχίσει την εργασία της για να εξασφαλίζει ότι το νομικό πλαίσιο και η εφαρμογή του συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων **ψηφιακών προϊόντων, υπηρεσιών και προτύπων επιχειρήσεων**. Ιδιαίτερα, θα προωθήσει μια πρωτοβουλία σχετικά με τις "εισφορές πνευματικών δικαιωμάτων" πριν από το τέλος του 2006.

Δράση 9: Η Επιτροπή θα εξετάσει το 2007 μια στρατηγική για να διευκολύνει την εμφάνιση **πρωτοποριακών αγορών** φιλικών στην καινοτομία. Σ' αυτό το πλαίσιο, θα διεξάγει, μετά από δημόσιες διαβουλεύσεις ειδικότερα με τις πλατφόρμες τεχνολογίας και τις επιτροπές

¹⁹ Επίτευξη της ατζέντας εκσυγχρονισμού για πανεπιστήμια: Εκπαίδευση, έρευνα και καινοτομία - COM(2006) 208 της 10.5.2006.

καινοτομίας της Ευρώπης INNOVA, μια λεπτομερή ανάλυση των πιθανών κωλυμάτων στην υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών σε έναν περιορισμένο αριθμό τομέων. Παράλληλα, μέσω αυτής της εμπειρίας, η Επιτροπή θα προετοιμάσει μια ευρεία στρατηγική των αγορών καθοδήγησης.

Δράση 10: Η Επιτροπή θα δημοσιεύσει και θα διανείμει έως το τέλος το 2006 εγχειρίδιο σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η σύναψη συμβάσεων πριν από την εμποροποίηση ή στη διάρκεια αυτής μπορεί να ενθαρρύνει την καινοτομία για να υποστηρίξει τα κράτη μέλη να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που προσφέρονται από τις νέες οδηγίες για τη σύναψη συμβάσεων.

Το πλαίσιο για την εφαρμογή αυτών των δράσεων είναι η ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Αυτό απαιτεί δέσμευση όλων των μερών και ιδιαίτερα των κρατών μελών όσον αφορά τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την προαγωγή της καινοτομίας. Η Επιτροπή θα εποπτεύει την εφαρμογή του χάρτη πορείας στο πλαίσιο της **διαδικασίας της Λισσαβόνας**. Αυτοί οι τομείς θα εξετασθούν με ιδιαίτερη προσοχή στην προσεχή ετήσια έκθεση προόδου που θα εκδοθεί τον Δεκέμβριο του 2006 και στην αξιολόγηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης.